

Limonádé

Majdnem elsírtam ma-gam vasárnap délután a tévé előtt, de nem a meg-hatottságtól, hanem a mé-regtől. Az ügyeletes Ka-bos-film — 1934-ben ké-szült — ezúttal alig mu-tatott valamit a nagy ne-vettetésből, ám annál töb-bet a kor polgári ízlésé-nek megfelelő, ma már azonban elviselhetetlenül giccses és szírupos, erőlte-tett és lapos szerelmi tör-ténetből. Ússe kő, annyi baj legyen — mondtam a múlt héten is, amikor a főnök unokaöccse felesé-gül vette az idétlen kis-hivatalnok lányát —, hadd lássák a mai fiatalok, mi-lyen tömény ostobasággal etették akkor a népet, az idősebbek meg emlékezze-nek csak arra, mekkorát hazudtak nekik 45 évvel ezelőtt a kultúra nevében. Óriási megterhelést is ki-bír az ember egyéni ízlé-sé annak reményében, hogy a Kabos-filmek újra látása még jobban meg-utáltatja vele és mások-kal is az urak Magyaror-szágot.

Hanem amikor a fiatal-úr azt indítványozta az Amerikából betoppant ro-konlányának, hogy tekint-sék meg a birtokot, érez-tem, lopakodik belém az idegesség. Először láttam ezt a filmet, de biztosan tudtam, most elkepesztő mennyiségben zúdul rám a limonádé. Így is tör-tént. A határban határtal-an boldogan, vasalt-ün-neplősen, dalolva dolgo-zott az a nép, amelynek a

harmincas években nem-hogy jókedve, de szűkös megélhetése is alig volt, tekintettel a közismert és általános munkanélküli-ségre, vagy az esetleges napi 80 filléres napszám-ra. A hányinger környe-kezett.

Hogy merték ezt akkor a falusi mozikban is leve-títeni? Hiszen ez már nem is szociális érzéketlenség volt, hanem az úri rendet eltartó nincstelenség szem-érméltlen kigúnyolása. És most megéri-e milliók-kal újra láttatni? Nem ébreszt-e a magántulajdon idillikus beállítása bizo-nyos nosztalgiaikat indife-rens emberekben és olya-nokban, akik ma kifogás-talan és elégedett téesz-gazdák, de „a nagy meg-mozdulás” idején még a magántulajdon szentségét emlegették? Az idő szeret lakkozni, könnyen feledte-ti még a volt kisparsz-tokkal is az önkizsákmá-nyoló robotot, pláne ak-kor, ha a múlt hazug fel-idézésével még segítünk is neki.

Mondom, mérgeledtem vasárnap délután. Most csak abban bízom, hogy tévedek, s ez a mi né-pünk, a mai szocialista vi-szonyok közepette, már érettebb annál, semhogy hagyja magát elbolondíta-ni. Abban bízom, hogy csakugyan nevetéssre válók az új rokon-féle filmszemetek, semmi más-ra.

F. N. L.

Biberach: Tordy Géza

Farmeröltönyben, cigaret-tázza fogad. Könnyed, szinte magabiztosnak látszik. Tordy Gézát szinte mindig kemény, férfias, „kiállós” szerepekben láttam. Majdnem „hósként” is olykor.

— Túl romantikus ez a megközelítés. Karakterzi-nésnek tartom magam, de a Bánkban Biberach kicsit más, mint a köztudat ellenszenve, a darab szinte egyértelműen antipatikusként tartott figurá-ját. Nem ilyen „sarkított” a dolog. A szorongatott hely-zetben levő, elszegényedett nemes alakja a feudalizmus-ban nem afféle ördögi jellem köntösében jelentkezik. „Ahol a haszon, ott a haza” — a kóbor lovagok erkölcsé na-gyon is hétköznapi morál. Egészen máig. A hernyóter-mesztű áskálódo nem „a” rossz ember, az intrikus szem-élyisége igen összetett. Tel-jességében, teljes emberi mi-voltában kell felmutatni.

— Egyik első nagy gyer-mekkori színházi élményem volt a Nemzeti Színházban a Bánk — Ungvári Lászlóval Biberachként. Így különösen örültem a szerepek, az ide-i szegedi meghívásnak. Annál is inkább, mert két évet töltöttem az itteni színházban, és nyugodt lelkiismerettel mondhatom, igazán boldogan jöttem vissza. Ami pedig a Biberach-figurát illeti: úgy érzem, biztos lehetek benne és magamban. Próbálok át-látni egész helyzetét, komp-lex módon, ahogy már az előbb is fejtegettem. Arra vagyok kíváncsi, hogy ilyen méretekben, ezen a hatalmas téren a tarsolyomban levő eszközök mennyire lesznek szinkronban, mennyire hoz-hatóak összhangba a környe-zet által követelt új módsze-rekkel. Biztos, hogy így sem lesz könnyű feladat.

Rövid idő múlva Biberach színre lép. Hanyagul nekítá-maszkodik a díszletfalnak, úgy mondja el cinikus véle-ményét a nőkről. Magabizto-san, fanyarul és igen-igen mai hétköznapisággal, hitető erővel.

D. L.

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

Vásári előzetes

Újdonságok parádéja

A Szegedi Ipari Vásár ide-i bemutatóján a kiállító vá-lalatok sok új termékkel je-lentkeznek. A vásár egyik célja egyébként is az, hogy lehetőséget biztosítson a ha-zai és a jugoszláv kiállítók-nak arra, hogy a nagy nem-zetközi vásárok előtt Szege-den mutassák be legújabb termékeiket. A vásár jelsza-va: **Újdonságok bemutatója. A részt vevő 233 magyar és 94 jugoszláv kiállító jelezte, hogy több olyan terméket hoz el a vásárra, amely új-donság, első ízben láthatja a nagyközönség.** A kiállítók ar-ra is számítanak, hogy ép-pen a Szegedi Ipari Vásáron tesztelhetik új konstrukciói-kat, s véleményét kérhetnek a vásárlóktól, a kereskedelem-től és természetesen a gyártó cégektől is.

A vásárrendező partnerünk Pécs, ahol a páratlan éve-kben rendezik meg az orszá-gos, sőt nemzetközi jellegű kiállításokat. A pécsiek szíve-sen jönnek a szegedi vá-sárra. Megkérdeztük a pécsi vállalatokat, milyen termé-keket hoznak a szegedi kiállít-ásra. Elmondták, hogy az 1762-ben alapított pécsi bór-ipar legjelentősebb profilja a marha- és sertésnyersbőr alapanyagokból készített bór-árak. A Pécsi Bőrgyár a leg-

A XV. pedagógiai nyári egyetem az MTA Biológiai Központjában.

A fotóklubok 14. szegi Művelődési Központban, mindennap 10—18 óráig.

Ifj. Fazekas Lajos népi iparművész nádudvari fe-kete eserepeinek kiállítá-sa a Juhász Gyula Műve-lődési Központban, napon-ta 10—18 óráig.

Béke, ifjúság című ki-állítás a VIT alkalmából, fiatal amatőr alkotók fest-ményeiből, grafikáiból, szobrából, iparművészeti munkáiból a Juhász Gy-

la Művelődési Központ-ban, naponta 10—18 óra között.

Dán néptánc-tábor, Ved-ress István Kollégium.

Üttörő néptánc-tábor, Csongrád megyei tanács diákotthona.

Ember és olaj címmel Horváth Dezső és Gyenes Kálmán fotókiállítása az algyői Ady Endre Művelő-dési Házban, naponta 10—12 és 18—22 óra között.

Népi hangszerek kiállítá-sa Tápén, a Juhász Gyula Művelődési Házban, na-pon-ta 15 és 19 óra köz-ött.

Újdonság szeptembertől

Az Államigazgatási Főiskola

Befejeződtek a felvételi vizsgák az Államigazgatási Főiskolán. Az ország új felsőoktatási intézményében a hároméves nappali tagoza-ton 150-en a négy-négy éves esti és levelező tago-zaton 100-an, illetve 200-an kezdik meg tanulmányaikat szeptemberben.

Az új főiskola céljáról, feladatairól a Miniszter-tanács Tanácsi Hivatalában Gordon Juditnak, az MTI munkatársának elmondták:

— A tanácsi szervezeten dolgozók képzésénél és to-vábbképzésénél semmiféle-képpen nem hagyhattuk fig-yelmen kívül, hogy a he-lyi közigazgatási egységek a korábbinál magasabb szín-vonalú munkát igényelnek. A végrehajtott decentrali-zációval szélesedett a he-lyi hatáskörök skálája, nőtt az önállóság, és nagyobb lett a felelősség is. Mindez a tanácsi dolgozóktól a döntések előkészítésében és meghozatalában megalapo-zottabb szakudást követel. A tanácsakadémia betöltöt-te feladatát, és az itt vég-zettek — mintegy hétezeren — az elmúlt években már csak úgy tudták magukat a megkívánt és szükséges szakmai színvonalon „tar-tani”, ha továbbképzésben vettek részt. Ezért volt szükséges a tanácsakadémia felsőbb osztályba „léptete-se”, az Államigazgatási Főiskola létrehozása.

— A főiskola képzési cél-ját abban jelöltük meg, hogy tervszerű oktató-neve-lő munkával, a hallgatók eszmei-politikai és szakmai felkészítésével, közéleti te-vékenységre nevelésével marxista-leninista vilá-gnézetű, szocialista erkölcsű, munkájukat hivatásnak te-kintő igazgatási szakembe-eket képezzen.

— A főiskolán nyolc tan-szék működik: tanulmányo-kat lehet folytatni a mar-xizmus-leninizmus, az ál-

lamjogi, az államigazgatási, a jogi, a pénzügyi és gazda-sági, valamint a szervezési és vezetési ismeretek tan-széken, továbbá az idegen nyelvi (orosz, angol vagy német) lektorátuson, és a testnevelési tanszéken. Az előadások és a csoportos foglalkozások aránya ál-talában 30—70 százalék, ami a tantárgyak jellegétől és a képzés céljától függően egyes tanszéken termé-szetesen változó. A tanul-mányok befejezését tanúsi-tó vég bizonyítvány és a megvédett szakdolgozat eredményeként a hallgatók államvizsgát tesznek, s en-nek alapján igazgatásszer-vező főiskolai oklevelet kapnak. Ez olyan állam-igazgatási állások betöltésé-re is jogosít, ahol eddig jogi végzettséget írtak elő.

A Tanácsi Hivatalban a továbbiakban elmondták, hogy a főiskola nappali tago-zatára azok az érettségi-zettek jelentkezhetnek, akik még nem töltötték be 35. életévüket, és legalább egy évet már dolgoztak tanács-nál vagy más államigazga-tási szervnél.

Befejeződtek a soproni ünnepi hetek

Vasárnap befejeződtek a soproni ünnepi hetek, ame-lyet az ide-i nyáron huszon-egyedezszer rendeztek meg. A háromhetes programban el-sősorban a komoly zenei koncertek, orgonahangver-senyek domináltak, de si-keresek voltak a fertőrákosi barlangszínházban rendez-tett opera, és operettelő-adások is. A Koldusopera előadásával a kecskeméti Katona József Színház, az

Aidával a Magyar Állami Operaház művészei arattak nagy sikert. A kaposvári és a győri színház operette-kei, zenés játékokat muta-tott be. Az ünnepi hetek programjának jelentős ese-ménye volt a Bécsi Népi Opera vendégszereplése: Schubert műveiből adtak koncertet. A Magyar Álla-mi Népi Együttes négyszer lépett fel a fertőrákosi bar-

langszínházban, és két mű-sorát mutatta be.

Számos képzőművészeti és egyéb kiállítás és gazdag sportműsor is gazdagította az ünnepi hetek program-ját.

A rendezvények nagy-számú közönséget vonzo-tak. A különböző előadá-soknak, kiállításoknak több mint 20 ezer látogatójuk volt. (MTI)

Húszéves a szabadtéri

1959

Azóta hányszor írtuk le: megmozdult a város! A má-ra viseltes szavaknak pedig valódiságuk-hitelük, meleg fényük, kohéziós erejük volt akkor.

Együtt járt persze az öröm meg a gond, mint a lázas, alkotó munkálkodások idején általában. Hatvanezer vendé-gét vártak — 309 hely volt a két szállodában. Megoldás? Volt ötlet, összefogás, meg olyan „haditettek”, mint például: a vízgyűjtő kölcsönkér-tek egy tanyahajót, 20 tur-ristahely „fért rá”; sátorokat ütöttek föl a partifürdőn, a vízisporttelepen; jöttek-men-tek a különvonatok, hogy előadás után használhassa a saját ágát, akinek itt nem jutott; ment a Délibáb is, a romantikus éjszakai sétaha-jókázást Mártélyra, Csong-rádra sokan választották az ünnepi közönségből —

mondjuk a kollégiumi kis-párnák helyett.

Igy volt ez — nem csak a szállásügyekkel. A vállalko-zás méreteihez igazodni lát-szik utólag a teljesítőképéség — de tudjuk, óriási mun-ka kellett! Hiszen a magyar opera-, dráma-, daljátékérté-kek „válogatottját” határoz-ták a színpadra tenni, az európai kultúra kínesei köz-ül balettel, Petipa-tanít-vány, Cesare Pugni Eszme-raldáját. A kultúrpolitikai tett, az újrakezdés, művészi értékteremtéssel párosult.

Megtartották a nézőtér te-herbírási próbáját (ötezen fértek, de mindig többen nézték az előadásokat, pól-székeken, az egyetemi épület „kakasülövé” előlepett erké-lyein, a főpróbákon is 40-ért árulták, feketepiacon persze, a belépőket), aztán... A Hu-nyadi nyitott, mint most, az alkotógárda, mint most. Mi-kó András rendező, Varga Mátyas díszlet-, Márk Tiva-dar jelmeztervező, a címsze-repben Simándy József, Orosz Júlia felejthetetlen Gara Mária volt, Takáts Paula Szilágyi Erzsébet. V. László Szabó Miklós, Gá-ra nádor Fodor János. A mo-numentális szabadtéri pro-dukció — az operát akkor is Vasy Viktor vezényelte — „visszaigazolt” mindent, az újrakezdés, a munka érte-lmét, a felfokozott várakozást. Következett a János vitéz, Szinetár Miklós rendezésé-ben, Sárdy Jánossal, Házy Erzsébettel, Gobbi Hildával. Rajz János, mint megvert ki-rály, arccal a bojtos vége fe-lé ült a kellően szétartó sza-máron, egyébiránt Fogas Já-nos kecskéstelepi lakos tu-

lajdonán; az 50 bírkának, a Táncsics Tsz-tól kölcsönzött bégetó statisztaseregnek hordták a füveket az asszisz-tensek, hisz enélkül még Szabó-Dudrai Ferenc, a va-lódi juhász kedvéért sem „széledtek időben”.

Tompa Sándor Bese Ta-mást alakította a Budai Nagy Antal 1938-os kolozs-vári bemutatóján — és 23 év múlva Szegeden is. A cím-szereplő Besenyői Ferenc volt, a többiek: Berei Kata-lin, Kálmán György, Básti Lajos — folytassuk-e a sort? Az író, Koós Károly, minden előadást megénezt, a közönség látta, amint Erdély lángbaborul (a 18 kilónyi füstporra vetítették a vörös fényt lángnyelveknek), és hallotta zúgnak a harangok (az újszegedi templomtól a dömig, rádión hangzó ve-zényszóra).

A Párizsi Notre-Dame-ot elkapkodták a könyvtárak-ból, Vlagyimir Burmeiszter 100-tagú együttese a moszk-vai Sztanyiszlavszkij és Nyemirovics-Dancsenko színház balettosai elbűvölték a néző-ket; akár a bécsi VIT-ről ideérkezett Állami Népi Együttes, vagy a Ferencsik-vezényelte Állami Hangver-senyzenekar, az első nagy-szabású szabadtéri hangver-senyen.

A VIT-nyitással egyidő-ben egyébként ifjúsági bé-ketalálkozó volt Szegeden, karnevállal, bállal; a legsi-keresebb kiállítás a „Szeged épít” című volt érthetően. Az egyik „csúcsévtévén” elfo-gyott három vagon sőr, két vagon bambi és 30 mássa fagyialt, azon a nyáron még 35 fokot is mértek.